

Toekomst
Waterketen
Gelderland

Toekomst Waterketen Gelderland

samen naar beter

“Je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden”

De drinkwatervoorziening, riolering en afvalwaterzuivering in Nederland zijn van een hoogwaardig niveau. Iedereen kan rekenen op 24 uur per dag betrouwbaar drinkwater uit de kraan, een adequate afvoer van het gebruikte water naar de zuiveringsinstallatie en een vergaande zuivering van afvalwater.

Dit betekent echter niet dat wij, als de partijen die daarvoor zorgen, achterover kunnen gaan leunen. We zien het als onze maatschappelijke plicht om continu te blijven zoeken naar mogelijkheden voor verbetering:

- ❖ Een grotere duurzaamheid van het watersysteem en de leefomgeving door betere oplossingen om verdroging en vervuiling tegen te gaan...
- ❖ Lagere (maatschappelijke) kosten voor de burger door activiteiten af te stemmen of te combineren...
- ❖ Een betere dienstverlening door bijvoorbeeld één gezicht naar de burger, één factuur, één aanspreekpunt...

Een betere samenwerking in de waterketen kan helpen om deze verbeteringen sneller te bereiken. Concrete voorbeelden in Nederland, ook in Gelderland, tonen aan dat dit mogelijk is.

Hoeveel beter kan het worden? De bestuurders uit de Gelderse watersector hebben behoefte aan een objectieve en feitelijke onderbouwing van de mogelijke voordelen van samenwerking in de waterketen. Met die informatie kunnen we concrete afspraken maken over de toekomst van de waterketen in Gelderland.

Het project *Toekomst Waterketen Gelderland* zal, met medewerking van alle “waterpartijen” in Gelderland, de voordelen van samenwerking in beeld brengen. Op de achterkant van deze brochure leest u hoe u op de hoogte blijft en betrokken wordt bij het project.

We gaan samen werken aan de toekomst van de waterketen in Gelderland!

W.A. Burgering

Voorzitter Stuurgroep Toekomst Waterketen Gelderland

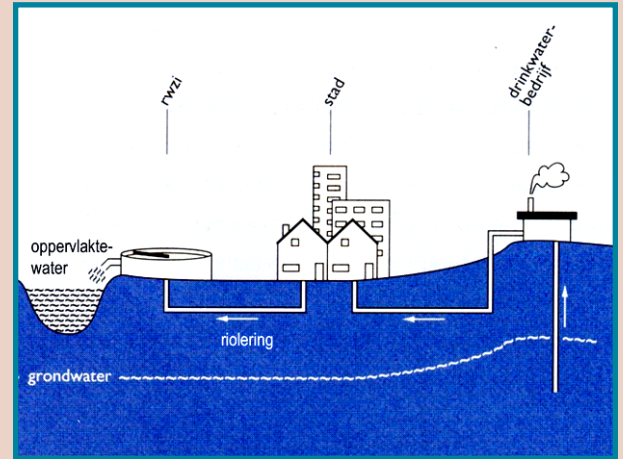
Streven naar een toename van duurzaamheid, doelmatigheid en dienstverlening

Wat is de waterketen?

Het gehele proces dat water doorloopt

De waterketen is, kort gezegd, het gehele proces dat water doorloopt: grondwater en oppervlaktewater worden gezuiverd tot drinkwater, drinkwater uit de kraan wordt gebruikt, als afvalwater geloosd op het riool, afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie, waar het wordt gezuiverd en weer teruggebracht in het watersysteem.

Het watersysteem is het natuurlijk systeem van grond- en oppervlaktewater.

De waterpartijen: ieder hun specifieke rol

De gemeenten

In Gelderland zijn 71 gemeenten verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhoud en beheer van de riolering. Deze verantwoordelijkheid is wettelijk vastgelegd. Voor de uitvoering bestaan verschillende mogelijkheden.

Wat kost water voor een gemiddeld huishouden in Gelderland (met een verbruik van 150 kubieke meter water) per jaar?

De totale kosten variëren tussen de € 410 en € 465 per jaar (afhankelijk van de woonplaats):

- ◆ Kosten drinkwater: circa € 215,- (€ 1,33 per m³ en € 16,66 per jaar vastrecht)
- ◆ Gemiddelde kosten riolering (rioolrecht gemeente): circa € 75 tot € 125 per jaar
- ◆ Kosten afvalwaterzuivering (zuiveringsheffing waterschap): circa € 120 à € 125 per jaar

Wat krijgt dit huishouden voor dat geld?

- ◆ Drinkwater dat voldoet aan hoge wettelijke eisen ten aanzien van kwaliteit en 24 uur per dag beschikbaar is
- ◆ Afvoer van gebruikt water naar de zuiveringsinstallatie en snelle afvoer van regenwater van de straat
- ◆ Vergaande zuivering van afvalwater, zodat het teruggebracht kan worden in het watersysteem

De waterschappen

In Gelderland zijn de zogenaamde 'all-in' waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland, Vallei & Eem en Veluwe, integraal verantwoordelijk voor het beheer van het watersysteem, de kwaliteit van het oppervlaktewater en de zuivering van het afvalwater.

De waterschappen hebben er belang bij dat het watersysteem zo min mogelijk negatief beïnvloed wordt door het gebruik van het water in de waterketen.

Het waterbedrijf

Waterbedrijf Vitens is verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in Gelderland. Het waterbedrijf onttrekt water aan het watersysteem, zuivert dat tot drinkwater en transporteert het naar haar klanten in Gelderland.

Ontwikkelingen in de waterketen

Nationale en regionale ontwikkelingen

Eind jaren 90 werd een optimistisch beeld geschetst van de verbeteringen die mogelijk zijn door samenwerking in de waterketen. Vervolgens hebben diverse nationale en regionale ontwikkelingen de samenwerking gestimuleerd. Met de (concept) Rijksvisie op de waterketen geeft het Rijk nu een extra impuls, om te komen tot een (nog) beter functionerende waterketen.

In Nederland zijn diverse samenwerkingsprojecten gestart. In Noord-Holland is het Hollands Noorderkwartier (voorheen Hoogheemraadschap Uitwaterende Sluizen) begonnen met de verzelfstandiging van het afvalwaterketenbedrijf (riolering en afvalwaterzuivering). In Twente, Groningen en Limburg hebben gemeenten, waterschappen en waterbedrijven gezamenlijk de voordelen van samenwerking in beeld gebracht en zijn de eerste samenwerkingsprojecten reeds opgestart.

Initiatieven in Gelderland

Ook in Gelderland zijn diverse projecten gestart. Voorbeelden zijn de optimalisatie van het afvalwatersysteem in Harderwijk, het Waterplan Nijmegen, 'meeliften op de rekening' en natuurlijk het project Toekomst Waterketen Gelderland.

Optimalisatie afvalwatersysteem Harderwijk

In 1997 is gestart met de voorbereiding van een optimalisatiestudie voor het afvalwatersysteem van Harderwijk en omstreken. Sindsdien zijn een groot aantal deelaspecten van het afvalwatersysteem nader onderzocht. Na ondertekening van een bestuursakkoord (begin 2003) kan de uitvoering van de afgesproken maatregelen ter hand genomen worden. Ten opzichte van de uitvoering van de afzonderlijke plannen om de gestelde doelen te bereiken zijn de geraamde gezamenlijke kosten circa € 2,5 miljoen lager. De vruchten van de samenwerking tussen de afvalwaterketenpartners kunnen tot in lengte van jaren worden geplukt: een verantwoord kostenniveau en een afvalwatersysteem dat zowel voor de burger als voor het milieu voordelen biedt ten opzichte van een sectorale benadering.

Waterplan Nijmegen

De gemeente Nijmegen heeft, samen met alle betrokken waterpartijen een Waterplan opgesteld. Om er zeker van te zijn dat het Waterplan ook uitgevoerd wordt, heeft de gemeente een speciale 'watercoördinator' aangesteld. Projecten die in het kader van het Waterplan opgestart zijn hebben onder andere betrekking op het afkoppelen van regenwater van het riool en de afvoer van afvalwater. Door optimalisatie van de afvalwaterzuivering hoeft maar liefst 14 miljoen euro minder geïnvesteerd te worden in riolering. Maar ook bijvoorbeeld de studie naar de haalbaarheid van een tweede waterleidingnet (huishoudwater) voor de nieuwe wijk Waalsprong is één van de initiatieven. Het Waterplan is daarnaast een belangrijk instrument voor de communicatie tussen waterpartners onderling, maar vooral ook voor de communicatie met de burgers binnen de gemeente. Wat gaan we doen en waarom?

Meeliften op de rekening

In delen van Gelderland krijgt de burger al één rekening voor alle waterketendiensten: een gecombineerde rekening voor drinkwater, riolering en afvalwaterzuivering. De belastingen die betaald moeten worden aan waterschappen en gemeenten, worden via de rekening van Vitens Gelderland geïnd. Deelnemende gemeenten zijn onder andere Winterswijk, Zutphen, Doesburg en Brummen.

Het Project: Toekomst Waterketen Gelderland

Ambities voor de toekomst

Een aantal gemeenten, de waterschappen, het waterbedrijf en de Provincie hebben het initiatief genomen tot het onderzoeken van de kansen in de Waterketen in Gelderland. Het project heeft de titel "Toekomst Waterketen Gelderland" meegekregen. De betrokken partijen willen werken aan continue verbetering van de gezamenlijke prestaties en daarin voorop lopen in Nederland.

Wat kunnen de waterpartijen de burgers bieden door samen te werken op het gebied van milieu en leefomgeving, dienstverlening en kosten? Die vraag staat centraal in het project. Het project moet resulteren in een gekwantificeerd beeld van de voor- en nadelen van samenwerking in de waterketen in Gelderland. Daarover worden alle betrokken partijen in de provincie vervolgens geïnformeerd. Deze informatie vormt de basis voor het maken van bestuurlijke afspraken over 'hoe verder'.

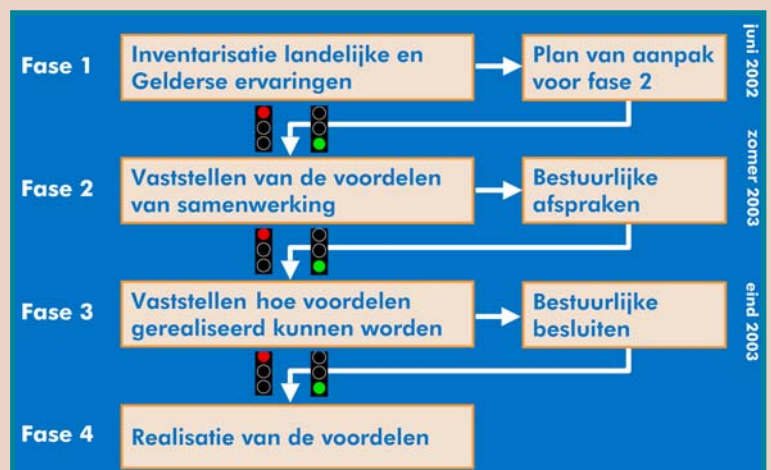
Organisatie

In de organisatie van het project is gekozen voor een 'evenwichtige' vertegenwoordiging van partijen (zie samenstelling stuurgroep op de achterzijde). Deze partijen werken op een gelijkwaardige basis mee in het project. Voor een goede regionale verankering worden de werkzaamheden uitgevoerd door regionale werkgroepen: (1) Achterhoek en Liemers, (2) Rivierenland en (3) Gelderse Vallei en Veluwe.

Deze werkgroepen gaan concreet aan de slag met het in beeld brengen van de voor- en nadelen van samenwerking in de waterketen in Gelderland.

Planning

Het project is onderverdeeld in 4 fases. Na afloop van elke fase wordt een beslissing genomen over het al dan niet doorgaan met de volgende fase. De eerste fase is inmiddels afgerond. Deze fase bestond uit een inventarisatie van landelijke ontwikkelingen, een analyse van de Gelderse situatie en het opstellen van een plan van aanpak voor de tweede fase. Op dit moment staan we aan het begin van de tweede fase, waarin de mogelijke voordelen worden vastgesteld.

Fasering, activiteiten, resultaten en planning van het project

Op de hoogte blijven?

Proces en deelnemers

Deze brochure is bedoeld om u te informeren over de opzet van het project "Toekomst Waterketen Gelderland". Verder zullen in diverse bestaande overlegplatforms in de provincie Gelderland presentaties worden verzorgd en zal gevraagd worden naar uw mening. Tussentijds houden we u via nieuwsbrieven op de hoogte.

De resultaten van de tweede fase van het project (het in beeld brengen van de consequenties van samenwerking in de waterketen) zullen omstreeks maart 2003 met alle belangstellenden worden gedeeld in workshops. Hiervoor ontvangt u te zijner tijd een uitnodiging. Natuurlijk hopen wij dat de resultaten dermate positief zijn, dat dit aanleiding is om op bestuurlijk niveau afspraken te maken over de daadwerkelijke realisatie.

Samenstelling Stuurgroep

Provincie Gelderland	J. de Bondt / A. Augustijn (plv)
Gemeente Aalten / Zutphen	T.J. Bouwers / J.A. Gerritsen (plv)
Gemeente Barneveld	W.A. Burgering (voorzitter)
Gemeente Nunspeet / Harderwijk	D.H.A. van Hemmen, J.G. de Groot (plv)
Gemeente Overbetuwe	E. Tuijnman
Gemeente Tiel / Lingewaal	J.M.M. Litjens, J.P.M. Alberse (plv)
Waterschap Rivierenland	G.N. Kok, H.G.M. van der Loop (plv)
Waterschap Rijn en IJssel	H. van Brink, A.J.A.M. Gerritsen (plv)
Waterschap Vallei en Eem	K. van de Langemheen, D.J. Veldhuizen (plv)
Waterschap Veluwe	G. Verwolf, P. Spaan (plv)
Vitens	J.C. van Winkelen, G.T.M. Koekkoek, A.P. Salverda (secretaris)

Regionale werkgroepen

In de regionale werkgroepen zijn de volgende gemeenten vertegenwoordigd:

- ◆ Gelderse Vallei en Veluwe
 - ◆ Achterhoek en Liemers
 - ◆ Rivierenland
- Ermelo, Harderwijk, Putten
Gorssel, Lochem, Warnsveld, Zutphen
Beek-Ubbergen, Beuningen, Heumen, Nijmegen,
Wijchen

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met een van de leden van de Stuurgroep of het secretariaat van de Stuurgroep

De heer A.P. Salverda, 055 844 30 27 (e-mail: peter.salverda@vitens.nl)